

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyv-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Statárium és sajtószabadság.

Zombor, 1898. márc. 3.

Azok közül a megyék közül, melyekben az agrárszocialista zavargások és parasztozalmak kitertek, vagy kiterőben voltak, a legtöbb kérte szóval, vagy írásban a statárium kihirdetését. Megjegyzendő, a legmagyarabb megyék és majdnem tisztán ellenzéki elemek fordultak e kérelemmel a miniszterelnökhöz. A kirendelt katonaság, a kétszeresen s háromszorosan megerősített csendőrség nem volt elég ezeknek az uraknak, mert a tulajdon börtöntartó való féltükben semmi hatalmi eszközt nem tartottak elég erősnek, hogy őket megvédelmezhesse.

Tehát statáriumot kértek és a sajtószabadság megszorítását. A kormány nem adta meg sem az egyiket, sem a másikat, hanem szigorúan ragaszkodott a legszükségesebbhez és megengedetthez. Olyan megyékben, hol az élet- és vagyonbiztonság folytonos veszedelemben forog, igen is ki lehet hirdetni a rögtön ítélő bíróságot, de a kormány nem akarta az elvakított és félrevezetett tömegeket halálba kergetni, melyek ha nem maradtak is a törvény határai közt, de tulajdonképpen mégsem fenyegették annyira a mások tulajdonát, mint inkább a saját létjogosultságukat hangoztatták. A parasztok panaszaikat nem lehet általánosítani; majdnem minden községnek más a panasz, tehát általános szerrrel nem is lehetett segíteni, hanem minden erőszakosságot és életveszélyes zavargást alkalmas eszközzel meg kellett akadályozni, hogy a viszonyok orvoslására és a különleges bajok megszüntetésére időt lehessen nyerni.

A sajtószabadság korlátozására sem lehetett s lehet a kormányt megnyerni, dacára annak, hogy a szélsőbal vezérei követelték azt. Ellenben a kormány az 1848. évi sajtótörvény keretében szigorúbb ellenőrzést léptetett életbe, melynek segítségével megakadályozhatják a hatóságok, hogy igaztató iratok és lapok terjesztessenek a nép közt.

A sajtótörvény megengedi a bírónak, hogy olyan lapokat, cikkeket, nyomtatványokat s iratokat, melyekben izgatás van, elkobozhasson és utólag üldözhesse. Eddig olyan gyakorlat uralkodott, a mely szerint sokszor a lázító iratok megjelenése után csak napok és hetek múlva rendeltetett el azok elkobzása, mikor az elkobzott sajtóterméket már mindenütt olvasták s azok már mindenütt megtették a hatást. Most azonban szigorított az eljárás, mely szerint a sajtóügyi vizsgálóbíró a lázító nyomtatványokat még szétküldésük előtt is, de mindenesetre kézbesítésük előtt zár alá veheti. És épen azok követelték a sajtószabadság részleges megszüntetését, épen azok ellen kellett a kormánynak eképen megvédeni a sajtószabadságot, akik most a lehangosabban kiabálnak, hogy veszedelemben van a sajtószabadság, mert a kormány az 1848. évi sajtótörvények nem megcsönkítését, hanem csak szigorúbb kezelését rendelte el.

A kormány feladatán magaslatán áll és legjobban meg tudja választani a helyes eszközt. Köszönetet fognak neki mondani, hogy nem engedte magát üres frázisok által befolyásoltni és tévútra vezettni, hanem tiszteletben tartja és minden irányban megvédelmezi a szabadságharc törvényeit. Báró Bánffy miniszterelnök és kormánya az ország egész értelmű közönségével találkozik működésében, a mely közönség szívesen és fenntartás nélkül elismeri, hogy a sajtónak kell a szabadsága, de tudja azt is, hogy annak veszedelmes kinövésait kiméletlenül ki kell irtani.

Március hó 15-ike Zomborban.

A rendező-bizottság immár összeállította a márciusi ünnepségek végleges programját.

Ma ragasszák ki a falragaszokat, a melyek a következő szöveggel hívják meg a közönséget:

Tisztelt polgártársak!

Athatra az 1848-ik évi márciusi események vívmányainak fontosságától, az évek előtt nyert megbízatásunkhoz hiven ez idén is megtettük az előkészületeket, hogy március hó 15-ét, mint a

közszabadság, jogegyenlőség és sajtószabadság kikiáltásának és kivívásának dicső napját, megünnepelhessek.

Felkérjük tisztelt polgártársainkat, szíveskedjenek hathatós támogatással és közreműködésükkel hazafias törekvésünket előmozdítani, hogy most, a midőn a nevezetes, hazánk történetében korszakot alkotó napnak 50. évfordulóját ünnepeljük, ünnepélyünk fénye, imponzás és általános jellege marandó emlékeztető és a nagy nap rendkívüli horderejű vívmányaihoz méltó legyen.

Kérjük tisztelt polgártársainkat: március hó 14-én este világsíták ki az ablakokat s díszítsék fel a házakat; jelenjenek meg minden külsőséggel nélkül tömegesen az ünnepélyek minden részletén, ezzel is tanúsítva, hogy mindannyian egyformán méltányoljuk és élvezzük az 1848. évi március hó idusának áldásait.

Szerény szózatunk bizonyára visszhangra lel Zombor város hazafias polgárságának lelkiületében.

Hazafias üdvözléssel a március hó 15-iki ünnepélyeket rendező bizottság:

Bárczi Iván s. k.,
 elnök.

Vértesi Károly s. k., Zsulyevits Ernő s. k.,
 alelnök. alelnök.

Mayer József s. k., Szalay Frigyes s. k.,
 pénztárnok. titkár.

Szakács Lajos s. k.,
 jegyző.

Alföldy Árpád dr., Buják József dr., Bittermann Gyula, Cziedler János, Donoszlovits József, Donoszlovits Vilmos dr., Duronelli József, Erlich Nándor, Fodor Mihály, Latinovits Szaniszló, Mály István, ifj. Heindlhofer Róbert, Novákovits Izidor, Pataj Sándor dr., Pfeiffer József, Rác Soma, Raisz Lajos, dr. Szakács Nándor, Székely István, Trischler Károly,
 bizottsági tagok.

Az ünnepélyek programja:

Március hó 14-én:

1. Este a házak fel díszítve és kivilágitva.
 2. Este 7 órakor a tűzoltó-testület vezetése és zenekarának közreműködése mellett díszmenet a város főbb utcáin.

Március hó 15-én:

I. Délután 11 órakor matiné a városháza nagytermében a következő programmal:

1. Szózat. Énekl. a zombori kaszinó-egyleti dalárda.

2. Alkalmi óda. Szavalja Rác Soma.

3. Ünnepi beszéd. Mondja Kozma László.

4. Hymnus. Énekl. a zombori iparos dalárda.

II. Este díszelőadás a városi színházban, melynek programja:

1. A nemzet imája. Énekl. a kaszinó-egyleti dalárda.

2. Alkalmi óda. Irta és szavalja Latinovits Szaniszló.

Ezután színre kerül: Március Idusa. Drámai költemény 1 felvonásban, írta Trischler Károly. Személyek: Az idő — Szalay Frigyes. A nemző — dr. Patajné Vida Etelka. Egy férfi — Szakács Lajos. Petőfi — Duronelli József.

III. A díszelőadás után társasvacsora a polgári kaszinó összes termeiben.

A t. hölgyek kértnek a vacsorán minél tömegesebb számban megjelenni.

A vacsora kezdete 9 órakor. — Egy teríték ára 1 frt 20kr.

Jegyek kaphatók a rendező bizottság tagjainál. A színházi díszelőadás kezdete pont 7 órakor.

Széchenyi József beszéde.

Alább közöljük városunk képviselőjének a képviselőházban elmondott hatóság beszédét, mely egyrészt általánosságban foglalkozik igazságügyi állapotainkkal, jelzi azt az óriási haladást, mely e téren mutatkozik, melyet a visszautasítja a bírói kar ellen Olay által intézett alapítvány támadást, másrészt meggyőző erővel intézet alaptalan támadást, másrészt meggyőző erővel mutat rá a parlament előtt egy Zomborban építendő igazságügyi palota szükségességére. Erősen bízunk, hogy képviselőnk buzgólkodása napirenden fogja tartani e kérdést s az igazságügyi kormány, a mint a körülmények megengedik, teljesíteni fogja Zombor méltányos kívánságát. A beszéd a következőleg hangzik:

Széchenyi József: T. képviselőház! Már a mult évi igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával szándékomban volt felszólalni, mert úgy voltam meggyőződve, hogy kezdetén az országgyűlésnek az első felszólalás, vagy a mint mondani szokták, a szűzbeszéd enyhébb kritika alá esik; s a t. ház sem gyakorol oly szigorú rigorozitást, mint különben, ha ennek elmondása későbbi időre esik; midőn azonban a vita megindult s annak úgy szólván már a kezdetén a kodifikálás mi-kéntiségére a német és francia irány képviselőitől — igen természetes, hogy csakis a vezérelvek alkalmazásában — Plósz Sándor és Emmer Kornél t. képviselő-társaim az ő tudományos fegyvereiket összemérték, ne-hogy ezen súlyos két malomkő közé kerülve, idejekorán megőröltessem felszólalásomért, letettem.

Ezutal t. ház nem volt szándékomban felszólalni, habár az igazságügyi tárca költségvetéséről, szemben a mult évhez, több mint egy fél millió forintnyi emel-kedést mutat, ez nem indíthatott arra, hogy a költségvetéshez hozzászóljak, midőn azt látom, hogy igazság-szolgáltatásuk fokról-fokra emelkedve ma már minde-nyekben azon a magas szinten áll, hogy az európai művel s kultúrországok bármelyikéhez méltán sorakoz-hatnak s így az a fél millió többlet, mely igazságügyünk fejlesztése s a dologiakban oly annyira kívánatos további kiépítésére szükséges, az igazságügyértől meg nem ta-gadható, a mi a költségvetésből szerintem hiányzik. A mit annak keretében szívesen láttam volna befog-lalva lenni, azt a t. igazságügyminiszter urnak a házbani felszólalásom nélkül is megmondhattam volna s hogy ezáltal mégis megteszem, arra Olay Lajos t. képviselő-társamnak a közlelbi napokban elmondott beszéde, illetve az abban foglalt téves állítások s ezekből folyóan jogosulatlan s indokolatlan támadások szolgálták indító okul.

Mielőtt azonban erre rátérnék, ha már felszólaltam, a t. igazságügyminiszter urnak megmondom most, hogy mi az a mit én az ő költségvetésében óhajtottam volna, hogy benne legyen és ebben a t. igazságügymi-niszter ur adminisztratív jobbik érzésére appellálok, mert annak, a mit kérelmező leszek, jogos alapja van s tel-jesen indokolt.

Bár örömmel konstátalom, hogy a költségvetés indokolásában 11 törvényeségi épület felépítésének költ-ségei vannak felvéve, nagy sajnálatomra azonban ezek között a Zomborban emelendő törvényeségi épület nem fordul elő.

Nem lesznek ismeretlenek a t. igazságügyminiszter ur előtt azon hivatali helyiségi mizériák, melylyel egy a törvényeségi, főleg pedig a járásbírók már évek óta küzd, ez utóbbi már ketté tagolva a város két s egy-máshoz nem is közel eső helyén működik; hogy ez a feltűyelet s ellenőrzés, de magára az ügymenetre néve is, főleg pedig a széjjelzört hivatali helyiségeknél fogva gyakran elgazodni nem tudó jogkereső közönségre mennyire hátrányos, az további bizonyításra nem szorul.

Ezen létező bajok orvoslása végett több felterjes-tés, de magának az ügyvédi egyletnek is már 1896 óta egy memorandum fekszik a t. igazságügyminiszter ur előtt, melyben ezen mizériák megszüntetését kérelmezik s választmányi határozatukhoz képest annak elintézését is megszorgalmazták.

No már kérem, akkor, a midőn Bács vármegye egyenes adó fejében 6 millió frot szolgáltat be évenként az állam pénztárába s hozzá még a bíróságok szervezése, tehát 1872 óta egy a törvényeségi, mint az annak terü-letén szervezett kir. járásbírók elhelyezése az állam-nak úgy szólván egy garasába sem került, teljesen jogos az a kívánság, — mondjuk inkább kérelem — hogy a midőn helyszűke miatt a törvényeségi a vármegye szék-házából, a központi járásbírók pedig a városházából, a honnét ez utóbbi már részben ki is szorult, a jó és gyors igazságszolgáltatás nagy érdeke elengedhetetlenül megkívánja, hogy ezen említett bíróságok a hivatalos-kodás igényeinek teljesen megfelelő alkalmas helyisegben nyerjenek elhelyezést s hogy még továbbra is szellér-segben ne lakjanak.

Ezt szíves figyelmébe ajánlom a t. igazságügymi-niszter urnak s kérem, legyen szíves az illető törvény-hatósággal a tárgyalásokat mielőbb megindítani, mert a helyi viszonyok teljes ismereténél fogva mondhatom, hogy a telek kérdése nem kis nehézségekre fog ütközni.

Áttérek már most t. ház arra, a mi felszólalásomra tulajdonképpen indokul szolgált. (Halljuk!)

Olay Lajos t. képviselőtársam multkori beszédében Bács-Bodrogh vármegyének egy oly rém Panama képeit festette meg, hogy a ki az ottani közigazgatási viszó-nyokat nem ismeri, a tájékozatlan elborzad azon rém-séges dolgok hallatára, csakhogy engedje meg nekem a t. képviselő ur, hogy állításai nem felelnek meg a tiszta igazságnak s a valóságnak.

En nem akarom e téren követni t. képviselőtár-samat, mert én azokat a felhozott vagy inkább jobban mondva felfújt s szerinte részben még most is fennálló közigazgatási hibák és bajok szanalását nem tartom az igazságügyi tárca költségvetésébe tartozónak; igaz, hogy ő maga is beismerte, hogy azok csak voltak, — ha voltak — jelenleg azonban már nincsenek. De a vol-takra néve is úgy a hely, mint a számokban mennyire téved t. képviselőtársam, csak úgy futólag jegyzem meg, hogy akkor, a mikor azt állítja, hogy a bácsamegyei 123 jegyzőből 60-at elcsaptak, 20-at becsuktak s valami 20 egyenébányt nyugdíjaztak, az elcsapottakra és becsu-

kottakra alkalmasint Bácsmege fennállása óta tette meg a számadat. Valóban megdöbbentő azon állítása, hogy a főispán 19 kormányparti képviselőt liferált be a házba; no mar engedjen meg t. képviselőtársam, szomorúnak vagy nevesegesen mondjam-e, hogy mint volt bacsmegei képviselő s ottani lakos, ügyvéd és birtokos azt sem tudja, hogy Bácsmege csak 11 képviselőt küld, a többi a városok küldik, de ezek is csak hatot s így összesen 17-et küldenek. Hogy hol van az 18. és 19-ik képviselő, én legalább itt a házban nem látom őket.

Tebtetnek még számos reflexiót, de további cáfolatokba nem bocsátkozom, mert — mint mondtam — nem tartom azokat ezen tércer keretébe beilleszthetőnek, de igenis telhető röviden foglalkozni akarok az e tércer keretébe tartozó azon állításokkal, melyek, ha hiteltelnek, elegendők arra, hogy a törvény s az ezt kiszolgáltató közegek iránti tisztelőben s eddigi hitében a laikus közönség megrendüljön.

Olay t. képviselőtársam multkori beszéde folyamán megkockáztatta azt a merész állítást, hogy az országban jelenleg létező bajok csak úgy orvosolhatók, ha becsületes igazságszolgáltatás lesz. Mondhatom t. ház, hogy ennek hallatára testem minden ízében megrendültem, mert a bíróságokat már ennél nagyobb, ennél súlyosabb váddal illetni nem lehet, megvoldolta az ország legfőbb törvényszékét, midőn konkrét esetek felemelésével kéreken kijelentette, hogy az igazságszolgáltatás terén más mértékkel mérnek a nagy uraknak s mással a szegényeknek.

T. ház! 25 évet meghaladó törvényszéki elnöki működésem alatt bő tapasztalatokat szereztem, hogy minél jelesebb, minél keresettebb, s minél hírnevesebb volt az az ügyvéd s hogy minél nagyobb volt benne a jogász, annál szebb, annál nevesebb s annál magasabb fogalommal bírt a bíróság s a bírói ténykedésről. Olay t. képviselőtársam történetesen ügyvéd is, jogász is, s így méltán elvárható lett volna tőle, hogy igazságszolgáltatásunkról más fogalmat s bíróságainkról azonosképen más, a valóságnak megfelelő véleményt alkosson magának.

Higye el nekem t. képviselőtársam, hogy manapság törvényeink labirintjébe az egész magyar közállománynak nincs verejtékesebb munkása a bírónál.

Legyen meggyőződve t. képviselőtársam, hogy sohasem fog megőzni akkorára, bárhol ágaskodik is, hogy azon a magas piederstálon álló magyar bírói kart ily bántó, ily gyanúsító szavaival elérje, vagy esetleg meg is érintesse.

Midőn tehat én, mint ezidő szerint a parlamentbe került bírák körülbélül legidősbike az általa emelt súlyos vádat az egész magyar bírói kar nevében a leghatározottabban visszautasítom, kérem t. képviselőtársamat, legyen szives megszívlelni, hogy egy kis transtállással a szentírás szavait idézhessen: nem vagy uram méltó, hogy a magyar kir. Curia saruit megoldjad.

Rátkay t. képviselőtársam szemére vetette az igazságügyminiszter urnak, hogy a törvényeket meghamisította, s a fennálló jogrend ellen cselekedett, mikor ismert rendeletét kibocsátotta, s erre vonatkozóan egyébként igen tartalmas, hogy úgy fejezzem ki magamat a hazafias szívek és lelkekben kótorázva lendületes beszédét ekként fejezte be: Hogyha az igazságügyminiszter ur a törvényt a rendeletek szemfűdelével akarja letakarni, az az élve eltemetett törvény életre kel, halvány alakban fog megjelenni, s azt fogja sugni az igazságügyminiszter urnak, hogy... forradalom! — En t. ház megfordítottam ezt a tételt, s azt mondom, hogy a t. igazságügyminiszter ur még idejében nem gondoskodik a személy- és vagyontulajdonosok veszélyeztetése és megtámadására irányuló s immár a közbiztonság elkövetésére felbujtó fattyu sajtótermékek ártalmatlanná tételére, szerintem akkor lesz forradalom. Járulok a költségvetéshez. (Élénk helyeslés jobbtelül.)

Elnök: Olay Lajos képviselő ur — gondolom — szavai értelmének helyreigazítása végett kér szót.

Olay Lajos: Konstatalni kívánom először is, hogy téves az a vélemény, mintha a választási visszaélések bírálata ezen tércer körébe nem tartoznék, hiszen a büntetőtörvénykönyvnek egy egész fejezete van, a mely a választási visszaélésekről intézkedik, tehat erről itt vitakozni igen jogos és lehet is. Széchenyi képviselőtársam azzal vadol, mintha én a kir. Curia s általában a bíróságokat kicsinyíteni akartam volna.

Sajat reputációnak is tartozom annak bangsúlyozásával, hogy t. képviselőtársam engem végtelenen félreértett, mert távol állott tőlem, akár a kir. Curia, akár más bíróságról ilyen szigorú ítéletet mondani.

En csak azt mondtam, hogy a t. miniszter ur rendszertelen kinevezései által az a magas testület visszafejlődik, s nem lesz oly kiváló mint eddig volt, a midőn megtörtént, hogy Andrassy Gyula gr. mikor valami coupon-beváltásról volt szó, Becsen azt mondták, hogy ezt az ügyet ok majd a legfőbb ítélőszékkel elrendezik. Andrassy kijelentette, hogy ő erre nem vállalkozhatik, mert Magyarországon független bírák bíraskodnak. En tehat csak bíráltam a válogatás nélkül való kinevezéseket és azok következményeit. Ott a „Jog“ utolsó száma, a melyben a kir. Curia büntető osztályának ítélete úgy van közölve, hogy a kir. ítélőtábla elmarasztaló ítélete megváltoztatott. Tudnia kell pedig egy vizsgára készülő jogásznak is, hogy büntígyben nem „elmarasztalnak“, hanem egyszerűen ítélek.

Nekem, e helyen azt az erős kritikát gyakorolni, amit gyakoroltam, nem csak jogom, de kötelességem volt (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon) a nélkül azonban, hogy ez azzal az intencióval történt volna, a melyet t. képviselőtársam nekem betud, — mintha talán én a bíróságokat kisebbiteni akartam volna. O nem, én javítani akartam a helyzetet és azért ajánlottam figyelmébe a t. miniszter urnak, hogy vigyázzon, mert hogyha így folyik tovább a visszafelé fejlődés ama magas testületben, melyre úgy kell nézünk mint a szemünk fényére — megbizni majd csakugyan nem lehet. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Széchenyi József képviselő ur szavai értelmét kívánja helyreigazítani.

Széchenyi József: T. ház! Én általánosságban szólottam. Hogy nem idéztem helytelenül, itt van az „Országgyűlési Tudósító“ melyben a következő passzus fordul elő: „A közállapotok csak úgy javulhatnak, ha becsületes igazságszolgáltatás lesz“, ha valamiről azt állítjuk, hogy lesz, akkor az a feltevés áll, hogy most nincs. Tehat úgy gondolom, hogy helyesen idéztem.

Mesterséges viziutak és folyószabályozás megyénkben.

A magyar hajózási egyesület megkereste a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesületet, adjon választ a megyében netán szükséges mesterséges viziutak esetleg folyószabályozási munkálatok létesítése tárgyában. Erre a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület Heincz Albert műszaki tanácsos tollából a következő nagyérdékű fejtegetést küldötte fel:

... A kérdés tudtommal már több ízben lett egyesek, egyletek, hatóságok, sőt a kormány által is megvitatva és tanulmányozva, a végeredményben pedig mindenkör azon egyöntetű és egybangu határozat hozva:

Hogy hazánk természetes viziutainak javítása és szabályozása, új és mesterséges viziutak létesítésével hajózási forgalmunk emelkedni fog, földművelésünk, kereskedelmünk és iparunk fejlődése és megizmosodása feltétlenül biztosan következethető.

Ezen nemzet- és közgazdasági elvek igazságáról már az egész világ meggyőződést szerzett és azokat hazai viszonyainkra alkalmazva a kedvező eredmény bekövetkezéséről senki sem kételkedhetik.

Egyesületünkben intézett felhívás tehat igen helyesen oda irányul: mutassuk ki a várható közgazdasági előnyöket és jelölje meg minden érdekelt fél saját működési területén az or végrehajtandó munkákat, melyeknek létesítése által ezen közös cél elérhető lenne.

A földművelés, kereskedelem és ipar terén jóval előrehaladottabb külföldön ezen javítást célzó mozgalom már eredményt is ért; francia, orosz és német országban az utóbbi időkben a természetes és mesterséges új viziutak létesítésére több száz milliókra rugó befektetések történtek.

Anglia, Svéd és Olaszország má évszázadokkal ezelőtt használta ki a viziuti szállítást nyújtotta előnyöket és Amerika már régen megvívta a vas- és viziutak közötti harcot.

Nekünk már költséges harcot vívunk nem kellene, hanem okulva és tanulva a külföld tapasztalatait, erőnkön mértén most már csakugyan hozzá kellene látunk természetes viziutaink javítása és mesterséges új utak készítéséhez illetve létesítéséhez.

Az általunk megvívandó harc legfeljebb abban állhatna, hogy végre is a korszelemmel haladva belássuk, hogy ott, a hol a viszonyok új viziutak létesítésére alkalmasak ilyenek — ne pedig a vicinális vasutak kiépítésében ismerjük fel az előnyt.

A magyar hajózási egyesület indítványa is ezen irányu mozgalom megindítását célozza.

Hasonló irányu mozgalmat sőt más látszólagos eredményt ért el hazánk és megyénk fia, Türr István olasz altábornagy, amidőn évekkkel ezelőtt indítványt tett: adoztatnák meg a meglévő viziutak előnyeit élvező közönség az u. n. viziuti szállítási adóval, mely adóalap új és mesterséges viziutak kiépítésére fordítottassék. Az új viziuti szállítási adó be is hozottat, be is folyik az állam pénztárába, azonban nem fordítatik azon célra, a melyre rendeltetve volt.

El nem vitatható ugyan, hogy újabb időben törvényhozásunk a Tisza és Duna szabályozására igen tekintélyes összegeket szavazva meg, ez irányban a beruházások foganatba jöttek — azonban ezek még távolról sem elegendők az általunk is már felismert ezen szükségletünk létesítéséhez. Új forrásokat kell tehat keresnünk ezen beruházások teljesítéséhez, mely célnak eléréséhez vezető első lépés, hogy teljesen áthatva és meggyőződve legyünk ezen irányu beruházásoknak hazánk közgazdasági és mezőgazdasági fejlődésére nézve hasznos és immár elkerülhetlenül szükséges létesítésről.

A megjelölt kívánatos cél elérésére azonban a hajózási utak létesítése nem képezi az egyedüli tényezőt, noha azok között kétségkívül a legfontosabbak egyike a kívánatos cél, Róma, melyhez sok ut vezet, de haladnuuk kell, mert különben nem érjük el Rómát.

Messzire vezetne és a felvetett kérdésekre adandó vélemények keretén túl esne mindazon tényezőkkel foglalkozni, melyek hathatósan közreműködnek a kívánt célt elérni, azért itt ez alkalommal csupán utalok azon tényezőkre, melyek hazánk és különösen vármegyénk földművelése, kereskedelmé és iparára előnyös befolyással lennének.

Vármegyénk bütszke lehet arra, hogy az egész Osztrák-Magyar monarchiában ugyszólván egyedüli és utánzásra méltó mintát szolgáltalt, mint lehet a kínálózó viszonyokat célszerűen kihasználva és mesterséges viziutak létesítve, mezőgazdaságát, kereskedelmét és iparát emelni.

Ne maradjunk azonban ezen utánzásra méltó példa sikerei által elért eredménynyel beelégedve haladásunkban állva, hanem haladjunk még tovább és mutassunk ismét utánzásra méltó példát.

A haladásban utánzásra méltó példakép csak jelölöm azon utat, mely a földművelésre nézve az öntözés kiterjesztése, a kereskedelemre nézve a nagyszabásúlag létesítendő és vármegyei viszonyainknak teljesen megfelelő elevátor berendezésben vélem elérhető és felfalbatónak. Az iparra nézve a kenderkikészítés, malom- és téglagyártás fejlesztése látszik helyi viszonyainknál fogva célszerűnek és indokoltnak.

Vármegyénk a Ferenc-csatorna és ágazatainak kiépítése által éjszokról délre és nyugatról keletre ugyszólván szimetrikusan keresztül van szelve és így bütszken válaszolhatunk az első felvetett kérdésre, hogy mi vágyunk Monarchiában az egyedüliek, kik mesterséges viziutakkal kellőleg el vagyunk látva és vármegyénk területén újabb hajózási csatornák létesítése legalább ez időben nem szükséges.

Vármegyénket övedző Duna folyam szakasza hajózási szempontból szinten megfelelő, a tiszai szakaszunk minket övedző azon részei pedig, melyek hajózási szempontból javítást igényelnek, munkafolyamatban vannak.

A hajózási igények szempontjából kivételesen megáldott vármegyénk nézve, mindazonáltal kívánatosnak látszik:

Ad a) 1. Bega csatornának temesvár—türk-becsei szilipes és tartányos kiépítése, mely mellett Nagy-Becskerek viziuti jelentősége és érdeke teljesen érintetlenül hagyatnék.

2. A vukovár—samaci csatorna kiépítése.

3. A Szávanak Samactól Sziszekig való rendezése, nemkülönben

4. A Kulpának Sziszek—Károlyvárosig terjedő szabályozása.

5. Nemkülönben fontos és Budapest fő- és szék-városunkat elsőrendű behajózási kikötő városá alakítanát a csongrád—budapesti hajózási csatorna, — mig viziuti összeköttetéseinket

6. Éjszak felé a Duna—Odera csatorna lenne hivatva fejleszteni.

Ad b) A Bega csatornának a Ferenc-csatornával való összeköttetése Temes, Krassó és részben Szörény vármegyék nyereszterményeit szállítaná vármegyénknek át és biztosan reményelhető, hogy ezen nyeresztermények (kő, fa, szén, gabona stb.) egy része már itt találna iparunk reményelt fejlődése mellett feldolgozást.

A vukovár—samaci csatorna nemcsak hogy Fiume mint egyedüli tengeri kikötőnk felé irányítaná vármegyénk gabonaterményeit, hanem vidéke értékes fa, kő, agyag és szén termékeit fogyasztás és feldolgozás végett felénk is hozná.

A Száva és Kulpa szabályozása kapcsolatba hozná a Károlyvárostól Fiuméig terjedő vasutnak a tengeri kikötő felé meginduló nyeresztermény szállítványok mérve szerinti bővítésével lehetővé tenne magyar búzáinkat és liszterterményeiket versenyképesen a világgiaacra hozni.

Csak az idén is meggyőződött a fogyasztó külföld, hogy a magyar acélbuzának párja nincs és ha már a tengerentuli nagy buzatermékek az árakat le is szorítják, buzánkkal minősége mellett mindenkör előnyösen versenyezhetünk, azért tengerentuli versenyünknek ezen ut kiépítésére fordítandó tőkéket szükséges és célnudatosan helyeznünk el.

A Tiszát Budapesttel összekötő csatorna előnyeiről terjedelmes lenne e helyen értekezni — elég ha kiemelgetik, hogy ezen csatorna Budapestet egy virágzó kikötő városá varázsolná át és az átszelt vidéken a mezőgazdaság és nemzelgzdasági fejlődésünk hatalmas tényezőjét képezné.

A Duna felsőbb szakaszának immár nagy áldozatok árán sikerülten keresztülvitt szabályozása az Oderával való összeköttetést felette kívánatosá teszi és nem kell attól félni, hogy az éjszak-nyugati iparú országgal való könnyű viziuti összeköttetés fejlődő iparunk kárát fogná maga után vonni, mert az iparicikkeket a vasut van hivatva szállítani és ily összeköttetésekkel már most is bőven el vagyunk látva, ellenben módunkban állana az olcsó viziuti nyereszterményeket értékesíteni és az általunk feldolgozandó idegen nyereszterményeket iparunk fejlődése érdekében olcsóbban beszerezni. Pedig a Duna—Odera csatorna hidrogafiai helyzeténél fogva inkább ez utóbbi érdekeinket segítené elő.

Ad c) Honi iparunk ugyszólván még csak alig gyermekkorát éli és fejlődni, megerősödni csak akkor fog, ha fejlődésének tényezőit megeremntjük és elősegítjük. Főtenyezője pedig „a nyers és tömegárak olcsó vízi fuvarbára.“

Ebből kifejlődhet minden iparág, mi pedig valamennyinek fejleztetését tekintünk életfeladatunknak, teremtsük tehat meg elsősorban a főtenyezőt és ez: a már meglévő viziutaink fejlesztése és újaknak létesítése. Kis-Sztrapár.

Heintz Albert.

Ujdonságok.

König Gyula Zomborban. König Gyula, műgyetemi tanár, miniszteri tanácsos városunkba érkezett, hogy mint a magyarországi felső keresk. iskolák főigazgatója vizsgálatot tartson a helybeli keresk. iskola felett. Ugy tudjuk, hogy itt időzése kapcsán, az iskolának az állam által leendő átvételére nézve is értekezni fog mervadó egyénekkel.

Trischler Ferenc, az új polgármester, ki a mult heten látogatásokat tett városunk előkelő körében, hivatalát elfoglalta s a sorozason már ő működik a város nevében.

Szentszéki ülnök. Nagy kitüntetés érte városunk szülöttjét, Huber Lipótot, a kalocsai érseki lyceum tudos professzorát. Ugyanis Csaszka György kalocsai érsek február hó 28-án szentszéki ülnökké („Assessor s. Sedis“) nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezések. A helygyminiszter a kizsallási anyakönyvi kerületbe Bukovy Ferenc községi jegyzőt, az ó-kauzsaiba Trenka István községi jegyzőt, a báthmonostoriba Muró Péter községi jegyzőt anyakönyvvezetőkké; továbbá a zentaiba Bán Lajos zentai lakost, a kizsallásiba Bartl Emil uradalmi tisztet, a déronyaiba Lukics Béla segédjegyzőt, végre az ó-sztrapárba Ivencz Frigyes segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

Jegyzőválasztás Bukin községében jegyzővé Diksz Lajos választott meg.

Istentisztelet. Az ág. ev. híveknek tudomásul adatik, hogy f. hó 6-án délelőtt fél 10 órakor az e célra kibérelt helyiségben istentisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívattak. Medveczky Zsigmond, egyházi felügyelő. Korossy Emil, ág. ev. utazó lelkész.

Bácskai Nimród. Latinovits Géza nagybirtokos mult hó 24-én utazott Szalay Imre országgyűlési képviselővel Heregovinába, Utovo Blatora vadászni. E tő terjedelmére nézve kétszer akkora, mint a fehérmegyei velencei tó, benne egész télen át a vadkacsák és szárcsák milliói tanyáznak, valamint roppant sok vízi szalonka. A környéken ezenfelül sok ragadozó madár található, nem ritka a dögkeselyű sem.

Munkáségylet Topolyán. Topolyáról írja levelezőnk: Lippay Imre helybeli köztisztelőben álló róm. kath. káplán kezdeményezése folytán városunkban „Munkáségylet“ címen egy igen üdvösnék ígérkező egylet alakult, melynek főintenciója a szegény munkásnép jelenlegi inséges helyzetén és állapotán való javítás és a munkáskérdés sikeres megoldása. A politika teljes kizárásával a munkás és a gazda közötti kölcsönös jó viszonyt akarja fentartani. Gondoskodni akar a munkások árváiról és özvegyeiről. Az egylet a napokban igen jelentékeny számú rendes, partoló és alapító taggal alakult meg és elnöke, hírneves jótékony orvosunk, dr. Hadzsy János lett. Diszelnöke Bóbecs Károly prépost. Csaszka György kalocsai érsek, valamint gróf Zichy Nep. János a város patronusa hathatós anyagi támogatást ígértek. Mint hírlík, már a szomszéd községekben is fáradoznak hasonló egyletek alakításán, mert remélhető, hogy ily uton eleje vétetik a szocializmusnak.

Választás. Matheovits községben adószedővé Piukovits István választott meg.

Iskolai

Az ó-verbázi ml. jából Gráff Niko. lője m. hó 27-én. glikube érkezett. kisérétében. Ez al. tanulmány tárgya. hatóságilag bejár. iskola ügyét, — kulturális sikerei. retes irányt jelöl. celoknak nem me. egy száma me. erről a tanfelügyelő nyomban intézked. valamint arról, ho. régi iskola ideiglen. Nagy megyunyas. nokság ügyszere. séggel küzdő áll. megeledeggel tá. sikeres működés. lara szánt helye. Ujvidékre utazott.

Gözfürdő

szombaton adatk. most kivételesen. törtökön lesz ny.

Pályázat

1898. évi febru. foilytan „Primas. alapítvány egy le. adományra, mely. évente, egy ka. árva tarthatnak. nyalkat — mell. bizonyítványtal. tőségű hadkiegész. zelebbi adatok. kertletti parancsn.

Keresked

szegedi kereskede. a következő tud. tette az elnök, ho. titkárok azon ker. vasutakon 150 fr. tesetnek. A keresked. hogy a kérelmet. bar szívesen elism. közhasznu működ. ségekre, melyek. teljesítetőknek. — a kereskedelemg. rosok érdekében. radjon az eddigi. iparos uti podgy. szant cikkeket. viszonyok közt. raval jár, ha vasa. zól az földadára sz. gadott el a teljes. az 1893. évi 34. zól az földadára sz. volna a csomagok. Elhatározta a tel. cikkeket közvetítő. egyletek, szövete. zékét és egyuttal. háziipari cikkeket. jegyzékbe eddig. kedelmi és ipark. kötetének kiadás. határozta a budg. tatással titkárt. mű költségeinek. hozott a teljes. nek kiadását a. beleletét és műk. tésével. — Partól. az ecetgyárosok. demenyekre újab. mellőztessék. — M. helyi állami agya. adott 800 frton t.

Jóváhagy

temetkezési egye.

Pályázat

rancsnokság 1898. rendelete folytán. alapítvány egy le. adományra, melyt. igényt tarthatnak. galomban elhalt e. Nyugalmozott ts. azok részestülnek. elesett, vagy me. lomba. 3. Egy t. vagy leányai azo. lakhelyük a 4. fo. foilytan kénszeren. használni és azt. hoz csatolandó. esketési bizonyítv. kifejezi, hogy a. ges. Az erre pály. tározottan fejzeze. Gleichenberg für. végett keresni, ki. április hó 25-ig a. sághoz nyujtsák.

A hábor

Nemcsak a Balat. vártuk tőle, hogy. radjon hátra. Cs. pénzünkbe fog k. anyira felkorba. felepített kóparto. reperalasa sok. mosta a partot, megingatta alapit. Hát mer-e még. nem élénk, mikro.

Jóváhagy

kereszturi iparté.

Iskolalátogatás. O-Verbászról írja levelezőnk: Az ó-verbázi millenáris állami iskola megvizsgálása céljából Gráf Nikáz Bács-Bodrogh megye kir. tanfelügyelője m. hó 27-én a délutáni vonattal varatlanul községtünkbe érkezett dr. Széchenyi Tamás járási főszolgabíró kíséretében. Ez alkalommal a legnagyobb részletességgel tanulmány tárgyává tette a közegészségi szempontokból hatóságilag bejárt 131 rendes tanuló számláló állami iskola ügyét, — mely rövid fennállása óta, állami és kulturális sikerei mellett a házi-iparúak is okos és dícséretes irányt jelölt ki. Hogy az iskola helyisége kulturális celoknak nem megfelelő, egy tanerő pedig a tanulók nagy száma mellett az igényeket kielégíteni képtelen, erről a tanfelügyelő közvetlenül is meggyőződést szerzvé, nyomban intézkedett, egy második tanerő alkalmaztatása, valamint arról, hogy míg az új állami iskola felépült, a régi iskola ideiglenesen 2 helyiségben nyerjen elhelyezést. Nagy megnyugvására és kiváló öröme szolgált a gondnokság ügyszeretete és buzgósága, melylyel a sok nehézséggel küzdő állami iskola sorsát vezetik és különös meglepéssel tapasztalta zabavölgyi Zabik László tanító sikeres működését. Miután a kir. tanfelügyelő az új iskolára szánt helyet megtekintette, az esti gyorsvonattal Ujvidékre utazott.

Gőzfürdő. A Falcione-fele gőz- és kádfürdő szombaton adatik ismét át a közhasználatnak; a fürdő most kivételesen szombaton, vasárnap, kedden és csütörtökön lesz nyitva; azután pedig a rendes napokon.

Pályázat. A cs. és kir. 4. hadtestparancsnokság 1898. évi február hó 2-án kelt I. 640. számú rendelete folytán „Primás Magyarország bibornoka“ nevet viselő alapítvány egy helye tisedésbe jutott. Ezen egyszeri adományra, melynek alapítványi élvezése 8 frt 40 kr évente, egy katoná (örömestri rangtól lefele) szegény árvaí tarthatnak igényt. Az erre pályázók folyamodványait — mellékelve egy szegénységi és egy orvosi bizonyítvánnyal — 1898. évi április hó 25-ig az illetőségű hadkiegészítő parancsnoksághoz nyújtsák be. Közlebbi adatok a cs. és kir. 23. számú hadkiegészítő-kertületi parancsnokságnál tudhatók meg.

Kereskedelmi és iparkamarai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara február havi üléséről a következő tudósítást kaptuk: Többek között bejelentette az elnök, hogy nem vezetett eredményre a kamarai titkárok azon kérése, miszerint részükre a m. kir. államvasúttal 150 frtos első osztályú bérletjegy engedélyeztessék. A kereskedelemügyi miniszter kijelenti válaszában, hogy a kérelmet újabb megfontolás tárgyává tette és bár szívesen elismeri és méltányolja a kamarai titkárok közhasznú működését, mégis tekintettel azon elvi nehézségekre, melyek fennforognak, a kérelmet nem találta teljesíthetőnek. — Jelentést tett az elnökség arról, hogy a kereskedelemügyi miniszterhez fölirt a vásáros iparosok érdekeit, kérve, hogy tovább is érvényben maradjon az eddigi gyakorlat, mely szerint a vásáros iparos uti podgyászokt adhatta a vasútra a vásáros szánt cikkeket és kifejté, hogy a különben is nehéz viszonyok közt levő iparosok zaklatásával és súlyos kárral jár, ha vásári cikkeiknek előzetesen gyorsárként való földadásra szorítottak. — Részletes veleményt fogadott el a teljes ülés a kereskedelmi osztály javaslatára az 1893. évi 34. t. c. végrehajtási rendeletére vonatkozólag és felsorolja azon árukat, melyekre kimondandó volna a csomagok tartalmának kötelező megjelölése. — Elhatározta a teljes ülés, hogy közzétesszi a háziipari cikkek közvetítésével foglalkozó intézetek, bizottságok, egyletek, szövetkezetek, hatóságok és magánosok jegyzékét és egyúttal megjelöli a kerületet illetőleg azon háziipari cikkek közvetítői sorozatát, akik a kiadott jegyzékbe eddig fölveve vincsenek. — A magyar kereskedelmi és iparkamarák története című munka második kötetének kiadására vonatkozólag a teljes ülés közölni határozta a budapesti kamarával, hogy az adatszolgáltatással titkárat bízza meg és hogy készséggel fedezze a mű költségeinek reá eső részét. — Hasonló határozatot hozott a teljes ülés azon kézikönyvre vonatkozólag, melynek kiadását a kolozsvári kamara tervezi a kamarák beületét és működését szabályozó rendeletek összegyűjtésével. — Partoló fölterjesztést határozott el a kamara az ecetgyárosok azon kérése ügyében, hogy az ecetkül-demenyekre újabb alkalmas magvas uti tarifát mellőztessék. — Megszavazott még a kamara a hmvásárhelyi állami agyagipari műhely berendezésére az eddig adott 800 frton túl újabb 400 frtot.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a rigyicai I-50 temetkezési egyület alapszabályait jóváhagyta.

Pályázat. A cs. és kir. 4. számú hadtestparancsnokság 1898. évi február hó 2-án kelt I. 640. sz. rendelete folytán „Rapp Borbála asszony“ nevet viselő alapítvány egy helye tisedésbe jött. Ezen egyszeri adományra, melynek alapítványi élvezése évente 86 frt, igényt tarthatnak: 1. Tényleges szolgálatban vagy nyugalomban elhalt cs. és kir. tisztek özvegyei és árvaí. 2. Nyugalmozott tisztek feleségei vagy lányai. Előnyben azok részesülnek, kiknek férje, illetőleg apja háboruban elesett, vagy megsebesült és ezen okból vonult nyugalmába. 3. Egy tényleges szolgálatban álló tiszt felesége vagy leányai azon esetben, ha folyamodásuk idejében lakhelyük a 4. hadtest kerületében van és ha betegségtől folytán kényszerítve vannak „Gleichenberg“ gyógyfürdőt használni és azt igazán használják is. A folyamodványhoz csatolandó: a folyamodónak keresztlevele, illetőleg esketési bizonyítványa és egy orvosi bizonyítvány, mely kifejezi, hogy a gyógykezelés Gleichenbergben szük-séges. Az erre pályázók folyamodványait, amelyben határozottan fejezzék ki, hogy az adomány élvezése esetén Gleichenberg fürdőhelyet tényleg fel fogják használni végett keresni, kellőleg felszerelve legkésőbb folyó évi április hó 25-ig az illetőségű hadkiegészítő parancsnoksághoz nyújtsák be.

A háborgó Palics. A Bácskai Hírlap írja: Nemcsak a Balaton háborgó, hanem a Palics is. El is vártuk tőle, hogy legalább ebben a tekintetben ne maradjon hátra. Csakhogy ez a kis mulatság nagyon sok pénzünkbe fog kerülni. Néhány nap óta ugyanis a szél annyira felkorbácsolta a vizet, hogy a drága pénzen felelített kőpartot össze-vissza adjusztálta, úgy hogy a reperálása sok pénzbe fog kerülni. A víz annyira ki-mosta a partot, hogy a virágokkal beültetett teret is megingattal alapjában és a rózsafák a levegőtben lógnak. Hát meri-e még valaki mondani, hogy a mi Palicsunk nem élnek, mikor a holt szezonban is beszélget magáról?

Jóváhagyás. A kereskedelmi miniszter a bács-kereszturi ipartestület alapszabályait jóváhagyta.

Eljegyzés. Dr. Bikár Nenád zombori ügyvéd a napokban jegyezte el Novics Milica kisasszonyt, Novics volt horvát tartományi képviselő leányát Ujvidéken.

Névváltoztatás. A belügyminiszter Pfneisel Rezső m. kir. szemlélsz, bács szenttamási lakos vezeték-nevének „Pallos“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Eljegyzés. Bekics Tivadar cs. és kir. utász-százados eljegyezte Borgyosky Sztána kisasszonyt Zom-borból.

Névváltoztatás. A belügyminiszter Spitzer Károly pivncai lakos vezetéknevének „Szemző“-re kért átváltoztatását megengedte.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Jusits Lajos hódásági kir. járásbíró, özv. Lengyel Gé-záné szül. Jusits Ilka, Jusits Bella, Jusits Antal zombori kir. törvész. bíró, Jusits Gizella és Jusits Tera mint gyer-mekei, — Jusits Lajosné szül. Nagy Hermin és Jusits Antalné szül. Zottományi Bella mint menyei, dr. Jusits Elemér, Jusits Sándor, Jusits Margit és Jusits Ilona mint unokái, Szabó János, özv. Pulchard Antalné szül. Szabó Amália és Elemi Károlyné szül. Szabó Ilona mint test-véréi a maguk, úgy az összes rokonok nevében is mély fájdalommal telt szívvel jelentik, hogy szerett és felejt-betetlen édesanyjuk, anyósuk, nagyanyjuk, testvérük és rokonuk özv. Jusits Antalné szül. Szabó Alojzia úrnő folyó hó 26-án este 9 órakor, életének 77-ik évében az Urban jobblétre szenderült. A drága halott búlt tetemei hétfőn, február hó 28-án, délután 3 órakor fognak a gyász-házban: IV. ker. kalap-utca 5. szám alatt a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a kőbányai új temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1898. február hó 27-én. Áldás és béke poraira!

Ertesítés. A gőzgépközleket és kazánfűtőket vizsgáló zombori bizottság folyó évi március hó 26-án fogja legközelebbi vizsgálatait tartani a m. kir. állam-építészeti hivatal helyiségében (megyeház). A vizsgálatra jelentkezőknek kellően felszerelt folyamodványokat a m. kir. államépítészeti hivatalhoz intézzék. A vizsgá-latra jelentkezőknek igazolniuk kell: 1. hogy a 18-ik életévet betöltötték (ifjabb egyének keresztlevellel); 2. hogy magyar honossággal bírnak; 3. hogy erkölcsileg kifogástalan életűek (a 2. és 3. alattiak azon egy bizonyítványba is foglalhatók); 4. hogy fűtött kazán, illetőleg dolgozó gőzgép mellett gépész felügyelete alatt legalább hat hónapig dolgoztak. (Az erről szóló magánbizonyítvány az elljáróság által is megerősítendő.) Egyúttal arra is figyelmeztetnek a jelentkezők, hogy a gépész-jelöltöktől az állam hivatalos nyelvén oly mérvben való ismerete kívánatik meg, hogy a kiadott kazánügyi ren-deleteket teljesen megérthessék; magyarul olvasni, írni, beszélni tudjanak. A kazánfűtőjelöltöktől csak az állam nyelvén megértése s a számok olvasása kívánatik meg.

A Thurzó. Zentáról távirat keresett a napokban Szegeden egy Thurzó. Asztaloslegény a régi név viselője s az a panasza róla, hogy szerelmi idyll közben ellopott valamely zentai leányzótól két aranygyűrűt s azokkal Szegedre szökött. A rendőrség kereste s annyit meg-tudott, hogy a város katonai ügyosztályában mint tar-talékos katoná jelentkezett is, de azután nyoma veszett. Miut ballották, Vásárhelyre utazott s most ártat utána.

Baja városa, hogy újabb tanujelet adja a nép-nevelésügyi iránti gondos érdeklődésének és áldozatkész-ségének, elhatározta, hogy néptanítóinak anyagi helyzetén javítani fog. A városi tanács is osztva a közfelfogást, mely szerint a város népnevelésügyi igazí fölívra-goztatása csak akkor remélhető, ha tanítói anyagi gond-ától menten, egyedül nemes hivatásuknak élhetnek s így a társadalomban is elfoglalhatják méltó helyüket. A tanítók fizetésének rendezése tárgyában javaslatlétel benyújtására a városi állandó népnevelésügyi bizottságot kérte fel. A bizottság már elkészült javaslatával s azt be is nyújtotta a tanácsnak, mely az ügyet buzgón fel-karoló Hegedűs Aladár dr. polgármester elnöklele alatt tartott ülésén egyhangulag elhatározta, hogy a javaslatot rövid idő alatt elfogadás végett meleg pártolással a köz-gyűlés elé fogja terjeszteni. A javaslat szerint Baja város közpénztárából fizetett minden elemi néptanító, megvá-lasztatásától számítva, működésének első nyolc évében 1000 korona évi törzsfizetést és 240 korona évi laká-spénzt élvezne. A nyolcadik működési évről kezdve után 1200 korona évi törzsfizetésben és a már említett évi lakáspénzben részesülne. Természetes, hogy a tör-vényben megállapított ötödéves korpótlék is biztosítottá-nak a tanítók számára. Vajha mielőbb megvalósítaná Baja városa kitűzött nemes szándékát, hogy követendő példát nyújtana ama városoknak, melyek még ma is elfogultak és mostohak a népnevelésügyi hasznos mun-káira iránt!...

Hamis ötvenesek és ezresek. A „Sz. N.“ írja: A delvidék az utóbbi időben valóságos tanyája lett a hamis pénzgártóknak. Ezek leginkább olyan emberek, akik felültetik a buta, hiszékeny népet és a legotrombább hamisítványokat hozzák forgalomba. A pénzesimlók egyik főhelye a bácsmezei Csurog községe. Valamelyik tiszai kirándulónak ismerkedett meg Mosorinszky Ráda becske-reki hajóslegény Csuresin Novóval, aki elárulta neki, hogy ő hamis pénzt gyárt, amit bevált 1/2 igazi pénzért. Azóta sürű levelezés folyt köztük s Mosorinszky a napokban megtízente Csuresinnak, hogy jöjjön be a becskereki vásárra, mert van már pénze. Csuresin be is ment, de a rendőrség idejében letartóztatta. A forga-lomba hozni szándékolt 50 és 100 forintos papírpénzek tulajdonképen sorsjegyek reklamározására használt papír-szeletek s csupán olyan ember lehetett velük becsapni, akik soha életükben nem láttak ilyen nagy bankót. Csuresin elmondta például a többek között, hogy Szer-biában eladott négy darab ezrest 5 frtjával, egy határ-örvidéki faluban pedig valamelyik gazdától 20 frtot és 8 drb malacot kapott egy ezresért. Gavrilovics alkaptány most folytatja a vizsgálatot.

Művészet és irodalom.

Fakadó rügyek. B. Király Béla, lapunk mun-katársa a következő előfizetési felhívást bocsátotta ki: Igen tisztelt uram! Amidőn oly szerencsés helyzetben vagyok, hogy számos jóbarátom rábeszélése folytán eddigi szerény művecskéimet kötetben adom ki, — va-gyok bátor tekintetes Uraságod jó indulatát is ez al-kalommal kikérni. Teszem ezt főleg azért, mert anyagi helyzetem kívánatosá teszi azt, hogy körülbelül elő-re tájékozva legyek a t. előfizetők számáról a kiadási költségek fedezését illetőleg. Ebből kifolyólag ne terheljem tek. Uraságodat, ha bátor vagyok szíves előfizetését

kérni a „Fakadó rügyek“ című munkámra, mely egy tartalmánál fogva, mint 1 korona csekély ára mellett elég méltányos az előfizetésre. Hivatkozva ugy a főváros mint Bács-Bodrogh megye legjelesebb lapjai terén való eddigi működéseme — szabadon reménylenem, hogy nem fogja tekintetességed megtagadni szerény kérelmemet annál is inkább, mert szíves pártfogásával bennem egy fiatal törekvő író támogat az ezen a téren választott cél elérésére. Kérésemet megújítva — maradtam haza-fias üdvözléssel: Ó-Becse, 1898. február hava. B. Király Béla.

Bogojeva. „Olvasd“ cím alatt a következő so-rokat kaptuk: Tisztes öregjeink egymás után elhulla-nak... Nemsokára hirmondó sem marad belőlük!... Ki beszél nekünk majd dicső őseinkről?... Még az írott följegyzéseket sem érthetjük meg jól fölvilágosítá-saik nélkül. Ez a gondolat vezérelt, midőn összeirtam azt, mit községünk éltes emberei az elmúlt időkből tud-nak s mit a régi, poros salabakterokban találtam. Kis munkámnak címe Bogojeva és Gombos multja s elbe-széli: kik irtak Bogojeváról; micsoda nép lakott a ha-tárban 2300 s 5—600 évvel ezelőtt; milyen volt az élet a pusztai-falui Uj- és Magyar Karavukovában: milyen volt a szerb s milyen a magyarok által benépesített Bogojeva; mit tett községünk 1848,9-ben s mi történt Gombos rövid életében. Milyen a dolgozat; abból lát-szik, hogy a megyei Történelmi Társulat „Évkönyvé“-be felvette; sőt a pesti tudós urak is azt mondják róla, hogy „igen jó“. 7 kép is lesz benne s ezek az első la-kók eszközeit ismertetik meg velünk. Ára 20 kr lesz, s aratás után fog megjelenni! Ha igaz — pedig igaz — hogy gyermek az, ki meg elégszik a jelen dolgok szem-lésével s nem keresi, hogy abból okuljon, a multat: akkor minden olvasni tudó embernek azt ajánlom, sze-rzze meg e fűzetet. Hogy tudjam: körülbelül hány pél-dányt nyomassak, jelentse be nálam minél előbb szán-dékát, aki e fűzetet megrendeli. (Tömeges pártolás ese-tében a hasznát a bogojevai östelep ásátására fordítjuk!) Bogojeva, 1898. március 1-én. Cziráky Gyula káplán.

A „Vasárnapi Ujság“ február 27-iki száma 26 képpel és a következő tartalommal jelent meg: „Lotz Károly“ (arcképpel és 14 képpel Lotz festményei után). — Költemények: „Egy művésznőhöz.“ Justh Bé-lától. — „A halász kunyhó.“ Szász Bélától. — Regény-tár: „Hányan vagyunk meg.“ Elbeszélés. Irta Jókai Mór (Goró Lajos rajzaival). „A francia zászló.“ Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációi-val). — „A bála.“ Rajz az elmúlt időkből. Pásztoítól. — „Orosz arany.“ Elbeszélés. Irta Huan Mee. Fordította. L. F. — „Gyöngyössy István származása.“ Gyöngyössy Lászlótól. — „Liesen-Mayer Sándor“ (arcképpel és ké-pekkel Liesen-Mayer Faust-illusztrációiból). — „A leg-nagyobb magyar aranyérem.“ (képpel). — „Finály Hen-rik“ (arcképpel). — „Jelenet Zola pöréből.“ (képpel: Mercier tábornok kiballgatása). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyve-leg stb. rendes heti rovatok. „A Vasárnapi Ujság“ elő-fizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonsá-gokkal“ együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Tár-sulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

2-1

Szülő-vesszők.

A városi faiskolában Zomborban

körülbelül 150,000 darab

amerikai (Riparia) szülő-vessző

az alább jegyzett áron kaphatók:

1000 darab Riparia sima vessző I. osztályu 8 frt.

1000 darab Riparia sima vessző II. osztályu 5 frt.

1000 darab egy éves gyökeres . . . 12 frt.

1977. sz.

kg. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyében (Szeghegy székhelyvel) tisedésbe jött XXIII. körállatorvosi állásnak betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Ezen körbe Bács-Feketehegy — Szeghegy — Kis-Hegyes nagyközségek tartoznak, községek egymástól távolsága 2—4 kilométer.

Az állás javadalmazása 600 frt havi előleges rész-letekben.

Az állatok gyógykezelésének díjazása az 1888. évi VII. t. c. 130. §. alapján egyezségileg fog megállapít-tatni.

A megválasztandó állatorvos Szeghegy községben a vágó biztosi teendőket szabályrendeletileg meghata-rozott díjazás mellett teljesíteni köteles.

(Vasuti szakértői teendőkkal esetleg megbízható.)

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy pályá-zati kérvényüket az 1888. évi VII. t. c. 296—298 §§-ában mondottakhoz képest állatorvosi gyakorlatra jogosító oklevél s erkölcsi bizonylattal felszerelve fo-lyó évi március hó 30-ig hozzám annyiaval in-kább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vé-tetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitzitetni.

Bács-Topolyán, 1898. évi február hó 19-én.

Császár,
főszolgabíró.

3-3

Párisban aranyéremmel és diszoklevéllel kitüntetve.

IRÉN CREM. Teljesen ártalmatlan s a legjobb szépítő szer, mely az arcbőrnek bárony finomságot és üdéséget kölcsönöz, pár nap alatt elbárit mindenféle bőrképzést, u. m.: bőrképzést, májfoltot, szeplőt, pattanást stb., az ajkak természetes üdéségének fentartására különösen ajánlható; azonnal felszívódik s így nappal is használható. **Ára: Kis tégelynek 50 kr. — Nagy tégelynek 1 frt.**

IRÉN ARCPOR. A legjobb „Arcpor” az arcbőrnek frisséget, szépséget és a legtisztább fehér színt kölcsönzi, azt simán és szárazon tartja. Háromféle színben kapható, u. m.: fehér, krém és rózsaszínben. **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN SZAPPAN. Illatos növényekből készült legfinomabb pipereszappan. Kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt. **Egy darab ára 40 kr.**

IRÉN SZÁJVIZ. Üdítőleg hat a foghúrra s megedzi a fogakat megbúlésekből eredő s más fájdalmak ellen. **Egy üveg ára 35 kr.**

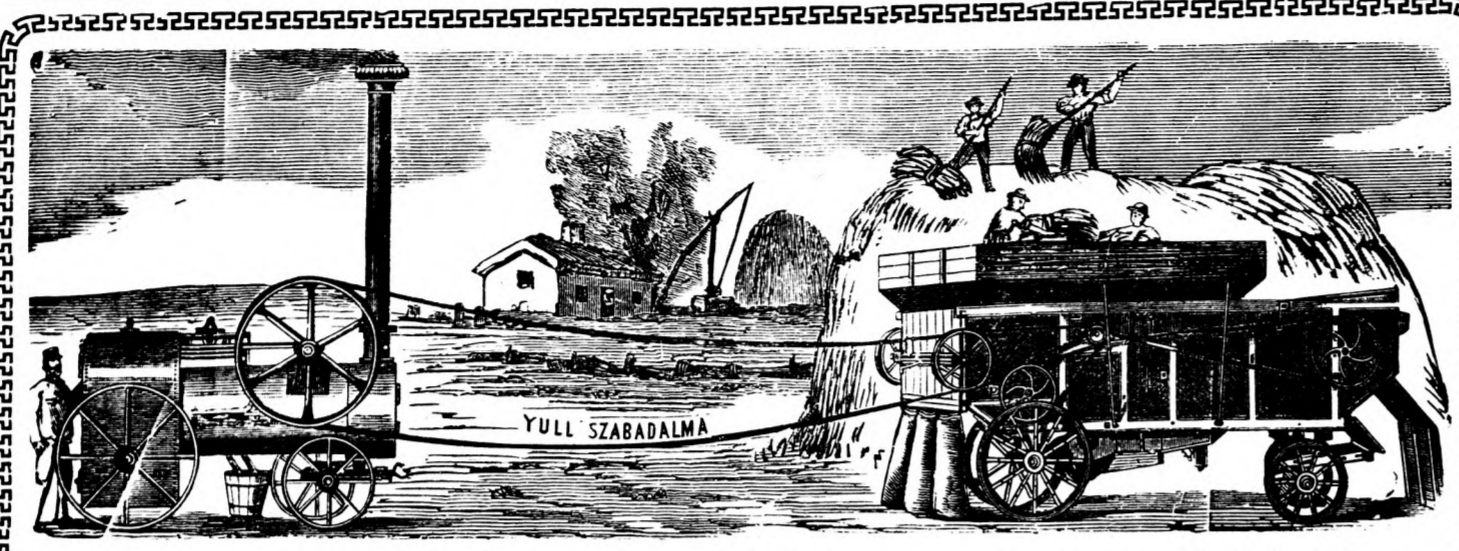
IRÉN FOGPOR. A legjobb és legártalmatlanabb fogtisztító szer, mindennapi használat után a fogak épek maradnak és vakító fehérek lesznek. — **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN HAJ- és SZAKÁLLNÖVESZTŐ. Legjobb és legbiztosabb szer a haj- és szakállnöves elősegítésére. **Egy adag 2 frt.**

Kapható a készítőnél:

HEISZLER FERENC gyógyszerésznél ZENTÁN.
ALAPÍTTATOTT 1820.

*-16 Zomborban: Szabó Nándor Péternél.

I. zombori gépműhelye, ércöntődjé, varrógép javító intézete

MOLITOR A.

Zomborban, apatini-ut 6. sz. saját házban, alapított 1888., törvényileg bejegyzett.

Saját készítményeim

Kisebb gazdasági gépek, ércöntődei munkálatok, vas-, acél- és réz-esztergályozás, varrógép javítások, lakatos- és mechanikai munkák.

Kereskedelmi és gazdasági cikkek és szerszámok.

<p>Kukorica-morzsoló 1-30 frtig. Szeccsa-vágó gép 20-30 frtig. Répa-vágó gép 15-35 frtig. Varrógépek 8-70 frtig, 10 évi jótállással. Érc- és réz-öntvények különként 1 forinttól felfele. Varrógép-részek mindennemű varrógépeknek. Gépolajok és consistent-zsir. Szivattyúk és fecskendők.</p>	<p>Peronospora-fecskendők elismert első rendűek 12 frt. Vas- és rézpótrészek mindennemű gépeknek. Csapológépek, dobsinek acélból magas bordákkal. Porraló-csővek gőzkazánokhoz. Csővek kovacsolt vasból gőz- és vízvezetéknek. Kenő- és olaj-szelencék. Különféle érc-összetételek.</p>	<p>Manometer ujak és javítások. Áttételek (transzmisszion és géprészek) gazdasági használatra. Géphajtó-szíjak 1-ső rendű szinbórból. Mérga-árúk, mérga-szelencék, mérga-zsinórok, buvólyuk-zsinór, dugattyúk, peronospora-lapok és spirál-csővek. Tizedes mérlegek. Vörös réz és cinezett fejszögek és karikák.</p>
---	--	--

Vizmutató üvegek, csavarok és kulcsok, mindennemű szerszámok, sörcsapok és szelelő csapszegek.

Kazánkö eltávolító szer, mi által a kazánkö lerakódása megakadályoztatik és a fűtőanyag megtakarítása mellett, a forraló-csővek kivétele szükségtelen.

Egy teljes felszerelésű örlőjörgány vasállványon, legjobb karban 24" kövekkel 70 frtért azonnal eladó. Ügynököktől, melyek az én nevemben üzleteket akarnának kötni, tessék óvakodni, mivel ügynökök nem tartok, és kérem a t. c. közönséget, szükség esetén egyenesen hozzám fordulni. 12-4

Gépgyár bérbeadás.

Férjem Huck János elhalálása folytán indítva érzem gyáramat, mely az

I-ső ujvidéki gépgyár

cég alatt 1878. évtől fogva fennáll, s a jelenkor legújabb **segédesszközei és műszereivel** van berendezve, a hozzátartozó **helyiség és felszerrel** kedvező feltételek mellett bérbe adom.

Bérlők a bérlet idejére biztosítékot tartoznak letenni.

Közelebbi értesítést ad

Özv. Huck Anna

Ujvidéken, futtaki utca 90. szám alatt.

292. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bácsujfalu községben leköszönés folytán megürlt gyalogrendőri állásra, mely évi 240 frt fizetéssel van egybekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint kérvényeiket és pedig:

a) magyar honpolgárságot,
b) a védkötelezettségnek elégtételét igazoló okmány,
c) erkölcsi bizonyítvány,
d) és orvosi bizonyítványal felszerelve **folyó évi március hó 15-ig** alulírott előjárásához nyújtsák be.

Az irni és olvasni tudáson kívül még megkívánatik, hogy a magyar nyelv mellett bármely szláv nyelvet beszélje.

Bácsujfalun, 1898. évi március hó 1. napján.

Az előjáróság.

710 szám
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bukin, Novoszello, Obrovác, Ó Palánka, Plávna, Tovarisoa és Ujpalánka községekből álló XVI. kerületi kéményseprői állás a volt kéményseprőnek elhalálása folytán üresedésbe jöven, felhívom mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy képesítést, eddigi működéseiket, valamint életkorukat igazoló az 1884 évi XVII. t. c. 4. § a értelmében és a vármegye törvényhatósági bizottságának 1020. ex 1785. sz. a. alkotott szabályrendelet 1 § ában előirt minősítést kimutatni tartozó okmányokkal felszerelt kérvényeiket **f. év március hó 10-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

A kivezendő kéményseprőnek a kéményseprés után járó díjazását a hivatkozott szabályrendelet 4. § a állapítja meg.

Palánka, 1898. február 18. án.

Lichtneckert,
szolgabíró.

3-3

214. szám.
1898.

Hirdetmény.

Déronya községben megüresedett jegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik.

Folyamodók kellőleg, ugy a szerb nyelv tudását is igazoló törvényhatósági bizonylattal felszerelt kérvényeiket hozzám **március hó 14-éig** nyujtsák be.

A jegyzői állás javadalmazása:
600 frt fizetés, 30 bold föld és szérűskert, ugy 5 szobából álló szabad lakás házi kerttel.

Hódsághon, 1898. évi február hó 19-én.

Vissy József,
főszolgabíró.

A legjobb és legellentállóbb élősövény

a **Maclura aurentiaca** országok narancsa, kemény tövisű, sűrűn bokrosodik, gyorsan fejlődik, a nyul nem rágja, a rovar nem bántja és azon előnye is van, hogy a levelei selyembogár etetésére épen ugy használhatóak, mint az eperfa levelei. Alkalmos szőlőkert, udvar, legelő és utak bekezdésére. Egy éves gyökerez csemeték ezre 6 frt, válogatott 8 frt, kétévesek 12 frt, három évesek 16 frt, ezren alul 15 százalékkal drágább, tizezeren felül ezrenként 1 korona árleengedés.

Alma vadonc:
szép alanyok, tavaszi és nyári nemesítéshez. Kétéves 4 frt 50 kr, egyéves 2 frt 50 kr ezre, tizezeren felül vételnél ezre 1 kornával olcsóbb;
körte vadonc: kétéves ezre 5 frt 50 kr.
Kapható: **RÁCZ GYÖRGY**
„Jolánföldi” szőlőtelepe és kertészetében KULA,
6-5 Bácsmegeye.

134 szám
bir. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódsághi kir járáshíróság 370/1898. számú végzése által dr. Scultéy Jenő hódsághi ügyvéd által képviselt Knebl József hódsághi lakos javára Kohler József, Lorencz János és neje szül. Kohler Teréz hódsághi lakosok ellen 616 frt 66 kr tőke, ennek 1897 november hó 1-ső napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 70 frt 70 kr perköltéség követelés erejéig elre delt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 301 frt 90 kr-ra becsült szobabutor, bor, pálinka, hordók, koesi, varrógép stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak

Mely árverésnek a 1204/1898. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Hódsághon alperes-k lakásán leendő eszközölésére 1898. évi március hó 12-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és alhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 103. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX t. c. 103. § ban megállapított feltételek szerint kifizetendő.

Kelt Hódsághon, 1898. évi március hó 1-én.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

2154. szám.
kig. 1898.

Orvosi pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye ujvidéki járásába kebelezett 4000 lakossal bíró O-Kér községben a községi orvosi állás megüresedvén, annak betöltésére pályázatot nyitok.

A községi orvos évi fizetése 600 frt, mely összeg előleges havi részletekben fizetetik ki, köteles azonban a szegényeket ingyen gyógykezeltetni, a halottkémlést 30 krnyi díj mellett teljesíteni, a látogatási díjak pedig egyezségileg fognak megállapittatni.

Minek folytán felhívtnak mindazon orvostudorok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 145. §-ában, valamint az 1883. évi I. t. c. 9. §. 1-ső pontjában körülírt okmányokkal felszerelt kérvényüket, valamint — tekintve, hogy O-Kér lakossága magyar, nagyobbbrészt német és szerbajku — ezen nyelv ismereteket igazoló nyilatkozatukat legkésőbb **folyó évi március hó 23-áig** adják be.

A megválasztandó orvos köteles állását folyó évi április hó 1-én elfoglalni.

Ujvidék, 1898. évi február hó 28-án.

Mihajlovits Kornél,
főszolgabíró.

3-1

Szives figyelembe!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az üzletemben felhalmozott összes

rövidáru árucikkeket,

miután azokat tovább nem tartom, a **beszerzési áron eladom.**

Évőesszközök, kanalak, zseb-kések, ollók s más vasárúk.

Íróesszközök, fogkefe, fésű, tajtékpipa, szipka, csibuk, selmeci pipák, Ehrenhofer pipaszarak stb.

Kiváló tisztelettel

ifj. Heindlhofer Róbert.

Két jó házból való fin tanonc felvétetik.

*-8

Egyes szám

A pénz

A fontosabb zése után kerül t spiritus rectora. költségvetés. Am hordani, ha ez a a mérleg csel- helyességét és nagy fontosságá tatta exposéjába sággal bíró visz az ország rendz és összhangban véleményével Lukács László szólalása még i hetetlenné tette nem tartozik a célra minden e kezésére bocsát. ügyminiszter a mit miniszterter ország legtöbb behajtást s ott, vagy elemi csay millió frtot tes téntek.

Záróbeszéd az egyenes adó a fogyasztási ad adók által való javaslat már je jelent a magya

A külföldi biztosító társas kozatot tett a törvényjavaslat külföldi biztos kaikat és bizto helyezték el, emeltessék s a a garanciák, viseletében a miniszteriumo

A „B

Esik
Sírú
Hulj
Hulj

Ösz
Megl
Jójj
Megl

Elb
A vi
Vel
Édes

Hej
Uje
De
Uje

Két neve az öreg számadó puszták hiénáj